

TILLITSVALGTSEMINARET 2021

Velkommen som tillitsvalgt

PLAN FOR DAGEN

Velkommen og politisk innledning v/Truls Gulowsen

1. Dette er ditt ansvar som tillitsvalgt
2. Dette er de viktigste verktøyene for deg som tillitsvalgt
3. Tips for organisering av aktiviteter i lokal- og fylkeslagene fremover
4. Stortingsvalget 2021 v/Anne Guri Solem og Sarah-Stephanie Skjoldevik
5. Spørsmål og svar

VELKOMMEN OG POLITISK INNLEDNING
V/TRULS GULOWSEN

Naturvernforbundet

DITT ANSVAR SOM TILLITSVALGT

FORMELLE KRAV FRA ORGANISASJONEN

Lokallag og fylkeslagene skal:

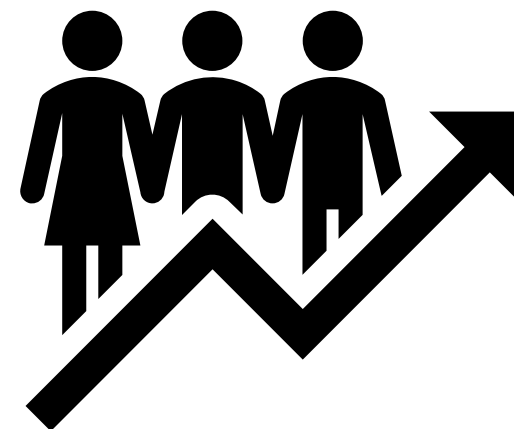
- Stå for lokal-/fylkeslagets daglige drift, og sørge for et aktivt tilbud til medlemmene
- Styre og drifte lokal-/fylkeslagets økonomi
- Planlegge og gjennomføre årsmøte

FORMELLE KRAV FRA ORGANISASJONEN

Daglig drift og tilbud til medlemmene

- Styret er ansvarlig for den daglige driften, og skal møtes med jevne mellomrom.
- Det skal føres referat fra styremøtene.
- Styret inviterer til medlemsmøter og andre arrangementer (mer om dette senere).
- Lokallaget kan sette ned arbeidsgrupper som er ansvarlig for fagområder og/eller arrangering av aktiviteter som temamøter, foredrag og lignende.

FORMELLE KRAV FRA ORGANISASJONEN

Økonomi: Regnskapsføring

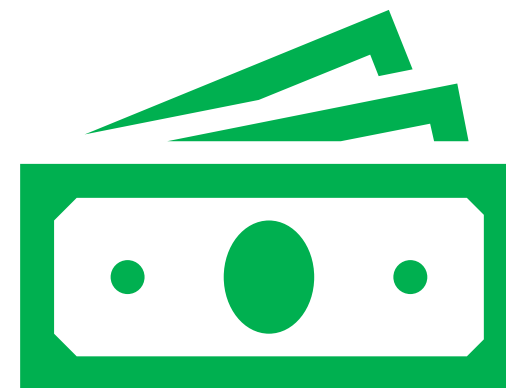
- Alle lokallagene og fylkeslagene skal føre regnskap.
- Egen mal til føring av regnskap
- Et regnskapsår er et kalenderår (01.01-31.12)
- Bilag skal lagres i 5 år!
 - Bilagene for 2021 skal makuleres etter 01.01.2027

FORMELLE KRAV FRA ORGANISASJONEN

Økonomi: Hvorfor er regnskapsføring så viktig?

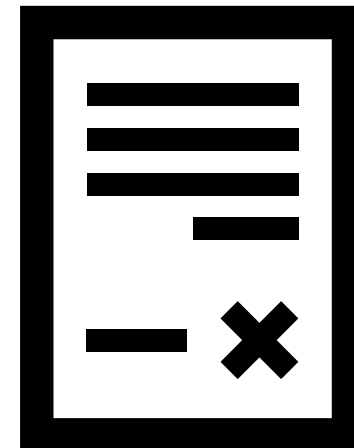
- En ryddig økonomi gir forutsigbarhet.
 - Penger gir aktivitet, og aktivitet kan igjen gi penger (aktivitetstilskudd)
- Utfordringene ved å ikke ha økonomien i orden er veldig store og krevende.
- Gjør vi økonomien riktig kan vi bruke enda mer tid på naturvernarbeidet som vi brenner for!

FORMELLE KRAV FRA ORGANISASJONEN

Økonomi: Revidering av regnskap

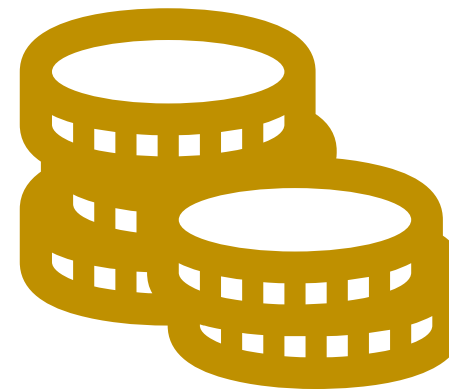
- Alle regnskap i fylkes- og lokallag skal revideres.
 - Vedtektene krever det (§8-5
 - Kvalitetssikring av regnskapet.
 - Viktig for søknad om momskompensasjon.
- Må årsregnskapet revideres av profesjonell revisor?
 - Veldig få lokal- og fylkeslag faller inn under dette kravet.
- Hvem kan være revisor?
 - En eller flere personer utenfor styret.

FORMELLE KRAV FRA ORGANISASJONEN

Økonomi: Styrehonorar

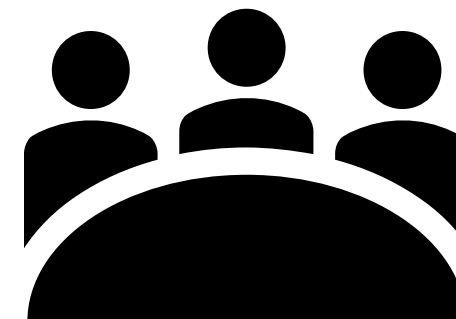
- Styret er ansvarlig for at det trekkes skatt, og må være registrert i Aa-registeret(Brønnøysundregistrene) dersom det er nødvendig:
 - Styrehonorar er fritatt dersom det ikke overstiger 10.000 kroner (husk trekkpliktig bil, kost og losjigodtkjørelse er inkludert i dette).
 - Dersom utbetalingen til en person overstiger 10.000 kroner på et kalenderår, er utbetalingen skattepliktig for hele beløpet.
- Følgende utbetalinger er trekkfrie:
 - Refusjon for utlegg ifbm et arrangement eller en aktivitet, etter kvittering.
 - Refusjon for reise med kollektivtransport etter kvittering/billett.
 - Bilgodtgjørelse, når satsen er 3,50 kroner per kilometer eller lavere.

FORMELLE KRAV FRA ORGANISASJONEN

Planlegge og gjennomføre årsmøter

- Lokal-/fylkeslaget skal gjennomføre årsmøte hvert år.
 - Frist for lokallag: innen utløpet av mars måned
 - Frist for fylkeslag: innen utløpet av april måned
- Årsmøtene skal kalles inn senest to uker i forveien
- Årsmøtet skal behandle regnskap, årsmelding, aktivitetsplan, budsjett og velge nytt styre.
- Rett etter årsmøtet skal laget sende over årsmøteprotokoll, årsmelding og regnskap til sentralt. (Lokallagene skal også sende sitt til fylkeslaget).

MEDLEMSLISTER, PERSONVERN OG GDPR

Tilsendte, oppdaterte medlemslister

- sendes automatisk fra medlemsregisteret
- navn, adresse, telefon, epost, lokallag, fødselsdato
- reservasjoner – tas ut, unntatt årsmøteinnkalling
- store bevegelser i medlemsmassen

Ta kontakt med medlem@naturvernforbundet.no

MEDLEMSLISTER, PERSONVERN OG GDPR

Viktige prinsipper, medlemslister

- Ikke spre listene
- Kan ikke brukes til annet en Naturvernforbundet
- Ha oppdaterte lister ved hver utsending
- Slett fortløpende – GDPR er strengt!

ANTI KORRUPSJONSROUTINER I NATURVERNFORBUNDET

Antikorrupsjonsrutinger for
Naturvernforbundet finner du [her](#).

Antikorrupsjonsrutiner for Naturvernforbundet

Vedtatt av landsstyret 26.oktober 2013

Nedenfor beskrives hva som menes med korrupsjon, hvilke rutiner Naturvernforbundet har for å hindre korrupsjon og hva som skal gjøres når det er mistanke om eller påvist korrupsjon. Da det i denne sammenhengen er en del spesielle forhold knyttet til Naturvernforbundets internasjonale partnersamarbeid, er disse rutinene skilt ut i en egen bolk til slutt.

Hva er korrupsjon?

Transparency International sin definisjon av korrupsjon er: "Korrupsjon er misbruk av makt i betrodde stillinger for personlig gevinst". Det kan også være for egen virksomhets gevinst. Korrupsjon kan dreie seg om å gi verdier eller yte tjenester for å oppnå urettmessig fordeler, slik som spesiell behandling, særlig beskyttelse, ekstra service eller

ETISKE RETNINGSLINJER

Etiske retningslinjer finner du [her](#).

- Retningslinjene skal bidra til trygghet i hverdagen som aktiv, tillitsvalgt og ansatt i Naturvernforbundet.
- Retningslinjene skal motvirke maktmisbruk av alle typer.
- Naturvernforbundets etiske retningslinjer gjelder for ansatte, tillitsvalgte, og andre som opptrer i en situasjon hvor man må regne med å bli betraktet som representant for organisasjonen.

Naturvernforbundet

Etiske retningslinjer for Naturvernforbundet

Vedtatt av landsstyret, 07.03.2020

Naturvernforbundet er en demokratisk, partipolitisk nøytral medlemsorganisasjon. Politikken utformes uavhengig av økonomiske interesser, staten og andre. Vi skal arbeide for god representasjon i kjønn, geografi og bakgrunn i organisasjonen, og være en trygg arena for alle våre medlemmer, samt medlemmer i Miljøagentene og Natur og Ungdom.

Naturvernforbundets etiske retningslinjer gjelder for ansatte, tillitsvalgte, og andre som opptrer i en situasjon hvor man må regne med å bli betraktet som representant for organisasjonen. Retningslinjene skal bidra til trygghet i hverdagen som aktiv, tillitsvalgt og ansatt i Naturvernforbundet. Retningslinjene skal motvirke maktmisbruk av alle typer. Vedtektene gir hjemmel for sanksjoner ved overtredelse. De fritar deg ikke fra en selvstendig plikt til å utøve godt skjønn, forsiktighet og omtanke i ditt arbeid for Naturvernforbundet.

Naturvernforbundet

RETNINGSLINJER FOR HÅNDTERING AV VARSLINGSSAKER

Retningslinjer for håndtering av
varslingsaker finner du [her](#).

Naturvernforbundet

Retningslinjer for håndtering av varslingsaker

Vedtatt av landsstyret, 07.03.2020

Naturvernforbundets etiske retningslinjer gjelder for ansatte, tillitsvalgte, og andre som opptre i en situasjon hvor man må regne med å bli betraktet som representant for organisasjonen. Dersom man opplever eller får kjennskap til seksuelle overgrep, grenseoverskridende seksuell atferd, trakassering, korrupsjon eller andre brudd på de etiske retningslinjene, skal etisk utvalg varsles.

Dette utvalget oppnevnes av landsstyret, og skal behandle varsel i tråd med retningslinjene for håndtering av varslingsaker. Formålet er å sikre en klar og ryddig håndtering.

Naturvernforbundet

RETNINGSLINJER FOR NATURVERNFORBUNDET I TRADISJONELLE OG SOSIALE MEDIER

Retningslinjer for Naturvernforbundet i tradisjonelle og sosiale medier finner du [her](#).

- De etiske retningslinjene gjelder også i sosiale medier!

Naturvernforbundet

VIKTIGE VERKTØY FOR DEG SOM
TILLITSVALGT

TILLITSVALGTSEMINARENE PÅ NETT

- Tillitsvalgtseminarene er en satsning for å stryke lokal- og fylkeslagene
 - gi ny kunnskap, inspirasjon og motivasjon
 - gjøre dere bedre skodd til arbeidet
- Alt fra tillitsvalgt 2020 ligger på nett.
- Tillitsvalgtseminaret 2021 vil legges ut på nett.

<https://naturvernforbundet.no/tillitsvalgtseminar>

The screenshot shows the website for Naturvernforbundet. The header includes the logo and a search bar. A navigation menu lists: TEMA, HVA KAN JEG GJØRE, STØTT ARBEIDET, AKTIV, NYHETER, OM OSS, and KONTAKT. The main content area is titled 'Tillitsvalgtseminar' and describes it as a training program for elected representatives. It mentions that the seminar is for representatives in organizations, covering both organizational and political topics. A welcome message for representatives in 2021 is included, along with contact information for the organization's division. A sidebar on the right features a 'TILLITSVALGTSEMINAR' section with links for 2020 and 2021, and a 'KALENDER' section for May 2021, highlighting a digital seminar on May 6th. A button 'SE FLERE AKTIVITETER' is also present.

Naturvernforbundet

Søk på nettsiden SØK

TEMA ▼ HVA KAN JEG GJØRE ▼ STØTT ARBEIDET AKTIV NYHETER OM OSS KONTAKT

Om oss > Aktiv > Tillitsvalgtseminar

Tillitsvalgtseminar

Tillitsvalgtseminaret er Naturvernforbundets skoleringsprogram for tillitsvalgte i organisasjonen, der både organisatoriske temaer og politiske/faglige temaer belyses.

Velkommen som tillitsvalgt i Naturvernforbundet!

Tillitsvalgtseminaret er et eget seminar for deg som tillitsvalgt i organisasjonen - som skal gjøre deg tryggere og bedre skodd i rollen som tillitsvalg.

Vårt mål er at tillitsvalgtseminaret skal bidra med ny kunnskap, inspirasjon og motivasjon til det viktige arbeidet dere gjør i lokal- og fylkeslagene. For Naturvernforbundet er summen av alle lokal- og fylkeslagene.

Organisasjonsavdelingen i Naturvernforbundet
organisasjon@naturvernforbundet.no

Neste aktivitet
Tillitsvalgtseminaret 2021: Velkommen som tillitsvalgt i naturvernforbundet 6. mai 2021.

Finne informasjon fra tidligere tillitsvalgtseminarer:

- Tillitsvalgtseminaret 2020
- Tillitsvalgtseminaret 2021

TILLITSVALGTSEMINAR
Tillitsvalgtseminar 2020
Tillitsvalgtseminar 2021

KALENDER
6 MAY 2021
Tillitsvalgtwebinar: Velkommen som tillitsvalgt i Naturvernforbundet
Digitalt seminar (link sendes de påmeldte delegatene)
SE FLERE AKTIVITETER

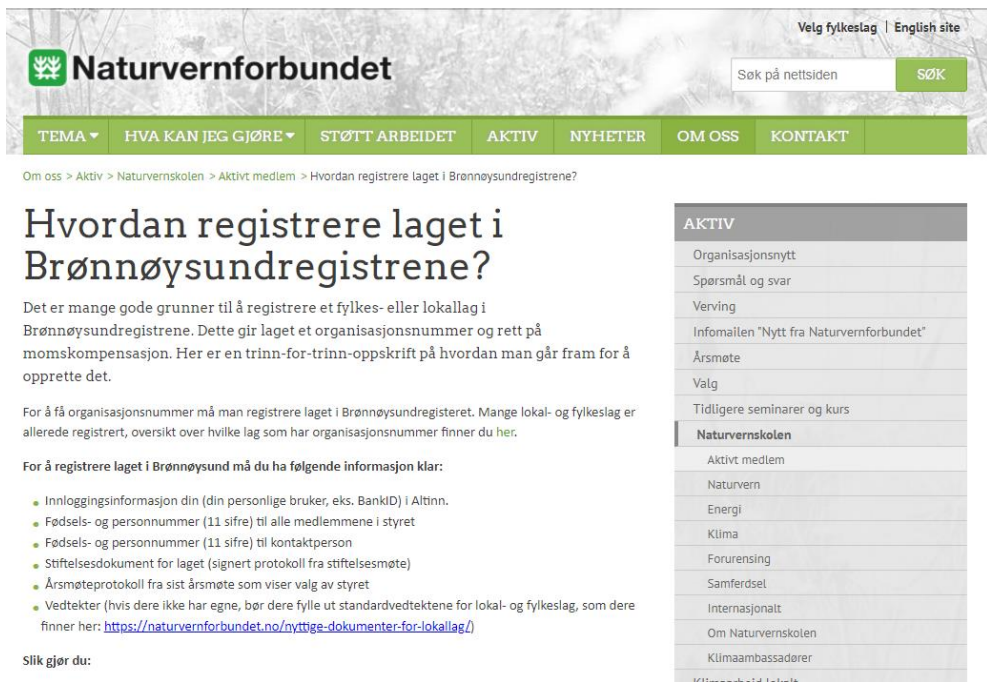
BRØYNNØYSUNDREGISTRENE

Samlet registrering av informasjon for alle registre i Brreg.

- **Enhetsregisteret** *for å få organisasjonsnummer*
- **Frivillighetsregisteret** *for søknad om grasrotandel og momskompensasjon*
- **Foretaksregisteret** *alle næringsdrivende og enkeltpersonforetak – skal sikre rettsvern og økonomisk oversikt*
- **Merverdiavgiftsregisteret** *foreninger som driver aktiviteter som kommer inn under bestemmelsene i lov om merverdiavgift må registrere seg. Husk da også å fylle ut «Samordnet registermelding Del 2»*
- **NAV Aa-registeret** *alle som er ansatt for lønn eller annen godtgjørelse – merk IKKE for foreninger som kommer inn under grensen for arbeidsgiveravgift*

BRØYNNØYSUNDREGISTRENE

The screenshot shows the website of Naturvernforbundet. At the top, there is a navigation bar with the logo and the text "Velg fylkeslag | English site". Below this is a search bar with the text "Søk på nettsiden" and a "SØK" button. The main navigation menu includes links for "TEMA", "HVA KAN JEG GJØRE", "STØTT ARBEIDET", "AKTIV", "NYHETER", "OM OSS", and "KONTAKT". The page title is "Hvordan registrere laget i Brønnøysundregistrene?". The main content area explains the registration process and lists the required information. A sidebar on the right contains a list of links under the heading "AKTIV".

Naturvernforbundet

Velg fylkeslag | English site

Søk på nettsiden SØK

TEMA HVA KAN JEG GJØRE STØTT ARBEIDET AKTIV NYHETER OM OSS KONTAKT

Om oss > Aktiv > Naturvernskolen > Aktivt medlem > Hvordan registrere laget i Brønnøysundregistrene?

Hvordan registrere laget i Brønnøysundregistrene?

Det er mange gode grunner til å registrere et fylkes- eller lokallag i Brønnøysundregistrene. Dette gir laget et organisasjonsnummer og rett på momskompensasjon. Her er en trinn-for-trinn-oppskrift på hvordan man går fram for å opprette det.

For å få organisasjonsnummer må man registrere laget i Brønnøysundregisteret. Mange lokal- og fylkeslag er allerede registrert, oversikt over hvilke lag som har organisasjonsnummer finner du [her](#).

For å registrere laget i Brønnøysund må du ha følgende informasjon klar:

- Innloggingsinformasjon din (din personlige bruker, eks. BankID) i Altinn.
- Fødsels- og personnummer (11 sifre) til alle medlemmene i styret
- Fødsels- og personnummer (11 sifre) til kontaktperson
- Stiftelsesdokument for laget (signert protokoll fra stiftelsesmøte)
- Årsmøteprotokoll fra sist årsmøte som viser valg av styret
- Vedtekter (hvis dere ikke har egne, bør dere fylle ut standardvedtektene for lokal- og fylkeslag, som dere finner [her](https://naturvernforbundet.no/nyttige-dokumenter-for-lokallag/): <https://naturvernforbundet.no/nyttige-dokumenter-for-lokallag/>)

Slik gjør du:

AKTIV

- Organisasjonsnytt
- Spørsmål og svar
- Verving
- Infomailen "Nytt fra Naturvernforbundet"
- Årsmøte
- Valg
- Tidligere seminarer og kurs
- Naturvernskolen**
- Aktivt medlem
- Naturvern
- Energi
- Klima
- Forurensing
- Samferdsel
- Internasjonalt
- Om Naturvernskolen
- Klimaambassadører

Registrere laget i Brønnøysundregistrene

- En trinn-for-trinn oppskrift på nettsiden.
- Sekretariatet kan bistå med registrering.
- Om stiftelsesdato:
 - Mangler dato? Skriv 01.09 stiftelsesåret.
 - Mangler protokollen fra stiftelsesmøtet? Bruk protokollen fra sist årsmøte for å vise at foreningen eksisterer.

BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Om oss > Aktiv > Naturvernskolen > Aktivt medlem > Hvordan endrer vi laget i Brønnøysundregistrene?

Hvordan endrer vi laget i Brønnøysundregistrene?

Lokal- eller fylkeslaget er registrert i Brønnøysundregistrene og dere har avholdt årsmøte? Da skal dere oppdatere opplysningene deres i Brønnøysundregistrene. På denne siden får dere en veiledning for hvordan dere kan gå frem for å oppdatere opplysningene i Brønnøysundregistrene.

For å sjekke om lokallaget er registrert i Brønnøysundregistrene, eller finne organisasjonsnummer, kan dere se på [oversikten](#) og alle naturvernforbundets lag som er registrert i Brønnøysundregistrene. Er laget allerede registrert, men dere har valgt et nytt styre, har ny adresse eller kontaktperson kan dere bruke denne oppskriften for å gjøre endringer.

Hvis dere ikke er registrert i Brønnøysundregistrene, kan dere følge [denne trinn](#) for trinn oppskriften for å registrere laget i Brønnøysundregistrene.

For å endre laget i Brønnøysund må du ha følgende informasjon klar:

- Innloggingsinformasjon din (din personlige bruker, eks. BankID) i Altinn.
- Organisasjonsnummeret til laget i Brønnøysundregistrene
- Fødsels- og personnummer (11 sifre) til alle medlemmene i styret
- Fødsels- og personnummer (11 sifre) til kontaktperson
- Årsmøteprotokoll fra sist årsmøte som viser valg av styret
- Hvis dere har endret vedtektene til laget må dere ha disse tilgjengelige og.

AKTIV
Organisasjonsnytt
Spørsmål og svar
Verving
Infomailen "Nytt fra Naturvernforbundet"
Årsmøte
Valg
Tidligere seminarer og kurs
Naturvernskolen
Aktivt medlem
Naturvern
Energi
Klima
Forurensing
Samferdsel
Internasjonalt
Om Naturvernskolen
Klimaambassadører
Klimaarbeid lokalt
E-postkonto for lag
Personvern
Tillitsvalgtseminar

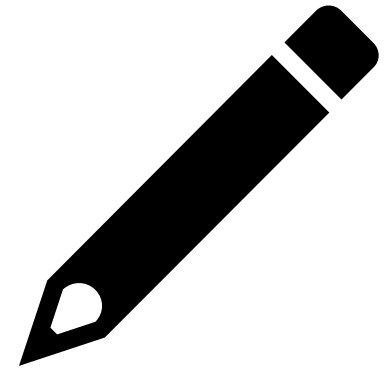
Endre laget i Brønnøysundregistrene

- Det er lagenes ansvar å oppdatere Brønnøysundregistrene.
- Må vanligvis gjøres hvert år etter årsmøte.
- Sekretariatet kan bistå lagene..

BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Nærmere om signaturrett

- Vedtektene eller protokoll fra årsmøte i laget bestemmer hvem som har signaturrett (opptre, skrive under på vegne av)
- Vedtektene §8-7, 1 §8-7, 2 §9-9, 1 og §9-9, 2 sier hvem som kan ha signaturrett
- Viktig å ikke blande sammen signaturrett med disposisjonsrett i banken – det er ingen automatikk i at kasserer må ha signaturrett.

E-POST OG LAGRING

- Et nyttig og praktisk verktøy for alle lagene.
- Gratis for lagene – kostnaden dekkes av sentralt.
- E-postkontoen er deres kontakt med medlemmer og andre eksterne som kommuner, fylkeskommuner, lokale politikere, presse og lignende.
- Gode dokumentlagringsmuligheter for lokal- og fylkeslagene.
- I tillegg er det mange andre nyttige verktøy!

E-POST OG LAGRING

 Naturvernforbundet

Søk på nettsiden

TEMA ▼ HVA KAN JEG GJØRE ▼ STØTT ARBEIDET AKTIV NYHETER OM OSS KONTAKT

Om oss > Aktiv > E-postkonto for lag

E-post og dokumentlagring for fylkes- og lokallag

Alle aktive lokal- og fylkeslag i Naturvernforbundet har egen e-postkonto. E-postadressen er det samme som lokallagets navn.

For å logge deg på e-post og intranett gå til: <https://naturvernforbundet.no/webmail>

Trykk her dersom du trenger hjelp med **brukernavn** og **passord**.

KALENDER

15 SEP 2020	Naturkrise akselererer: Hva gjør vi nå? Litteraturhuset, Oslo
15 SEP 2020	Lokallagsdrift på 1-2-3 (Tillitsvalgtseminar) Digitalt seminar
17 SEP 2020	Hvordan jobbe med arealplanlegging (Tillitsvalgtseminar) Digitalt seminar
18 SEP 2020	Klimaseminar for studenter 2020: Biomangfold, klima, aktivisme! Klimahuset ved Naturhistorisk museum, UiO og digitalt / Climate House at the Natural History Museum, UiO, and digitally!

<https://naturvernforbundet.no/it2017>

Naturvernforbundet

Nyheter

Lagrings- og samarbeidsmuligheter

Alle lokallagene har i tillegg til tilgang på e-post, også tilgang på en rekke andre microsoftfunksjoner. To av de er svært nyttige med tanke på arkiv og samarbeid: Sharepointområde og OneDrive.

[Les mer](#)

Aktivere videresending av e-post

Hvis du vil at e-post som sendes til lokal- eller fylkeslagets e-postadresse skal videresendes til din personlige e-post, gjør du slik:

[Les mer](#)

Hjelp med
brukernavn
og passord

Brukernavn og passord

Hvert lokal- og fylkeslag har sitt brukernavn og passord. Dette er påloggingsinformasjonen for både e-post og intranettsidene som gir tilgang til en rekke verktøy og lagringsmuligheter.

[Les mer](#)

Retningslinjer
for epost

Retningslinjer for bruk av e-postkonto

Alle lokal- og fylkeslag i Naturvernforbundet har en e-postkonto med laget navn som e-postadresse.

[Les mer](#)

Naturvernforbundet

Kontakt med sekretariatet

medlem@naturvernforbundet.no

Oppdaterte medlemslister

Årsmøteinncallinger som skal sendes via medlemssystemet

Andre henvendelser angående medlemskap

organisasjon@naturvernforbundet.no

Spørsmål om lokallagsdrift – vedtekter, økonomi, Brønnøysundregisteret

E-post, SharePoint og OneDrive for lagene

Oppdatering av lagenes nettsider

Kontakt med sekretariatet

naturvern@naturvernforbundet.no

Spørsmål vedrørende fag og politikk innenfor temaene natur, klima, redusert forbruk og forsøpling.

Spørsmål om internasjonalt arbeid og andre prosjekter i Naturvernforbundets regi kan også sendes hit.

Direkte kontakt med fagrådgivere:

Bruk ansattlisten på nettsiden

Bruk kontaktinformasjon under aktivitetstilskudd

AKTIVITETSTILSKUDD

Mål: økt aktivitet i lagene i Naturvernforbundet.

Vi oppfordrer til aktiviteter som bidrar til:

- flere medlemmer
- flere aktive i lokallaget - gjerne grupper som ikke er representert i lokallaget i dag
- Kunnskap om nye fagområder

Neste søknadsfrist: 1. juni

AKTIVITETSTILSKUDD

I 2021 gir vi støtte til aktiviteter innen:

- Plast og marin forsopling
- Sett fokus på arter trua av klimaendringer
- Møteplasser om klima
- Fiksefester og ombruksarrangementer
- Naturgledearrangementer
- Oppdrett og villaks
- Rovdyr
- Dugnad mot fremmede arter
- Fuglekassesnekring
- Naturen som inkluderingsarena

TIPS FOR ORGANISERING AV AKTIVITETER I LOKAL- OG FYLKESLAG

TILLITSVALGTSEMINARET 2021

- Tillitsvalgtseminaret fortsetter til høsten
 - Webinarrekke 7., 14., 21. og 28. oktober
- Tema og invitasjon kommer etter sommerferien
- Vi tar gjerne imot innspill på temaer

INKLUDERINGSNETTVERK

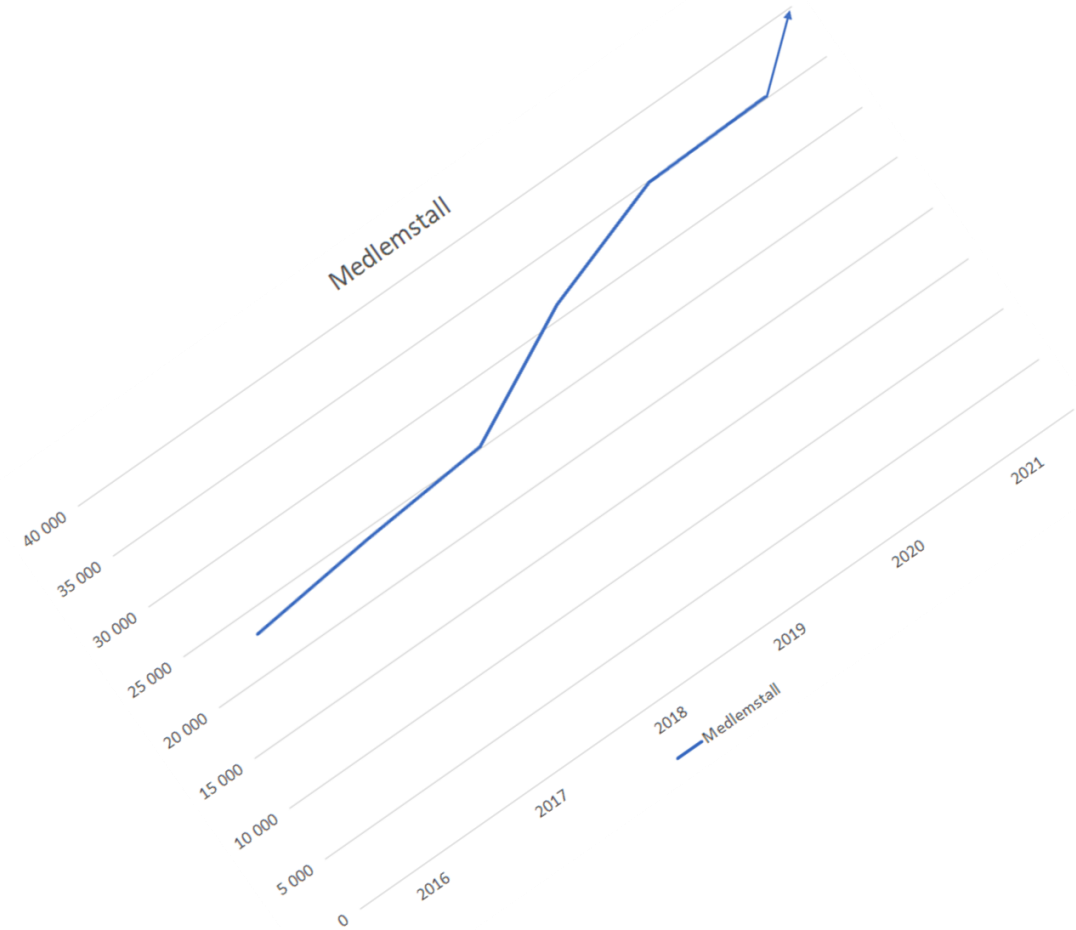
- Mer inkluderende og åpen organisasjon
- Regelmessige samlinger med kunnskap, inspirasjon og erfaringsutveksling
- For alle lokal- og fylkeslag
- Oppstart juni 2021

AKTIVITET I LOKAL- OG FYLKESLAG

Hvem er med i Naturvernforbundet?

- Stor økning!
- Verving på Facebook
- Engasjert i enkeltsaker
- Viktig at Naturvernforbundet viser helheten i miljøutfordringene

AKTIVITET I LOKAL- OG FYLKESLAG

Hvordan bli aktiv i Naturvernforbundet?

- 33% av medlemmene vi bli aktive!
- Lokallagene er eksperter på lokal aktivitet
- Svært ulik organisering og aktivitet i lokallagene
- Hvordan blir man med hos dere?

AKTIVITET I LOKAL- OG FYLKESLAG

Utfordring: diskuter i lokallaget

- Hvordan legger dere til rette for ulike aktiviteter, for alle?
- Velkomst for nye medlemmer?
- Velkomst for nye aktive?
- Hvordan framstår dere i lokalmiljøet?

Sneipfritt på Furuset – og i havet

Kampanjen «Snus- og sneipfritt nabolag» ruller videre i Groruddalen. Nå har turen kommet til Furuset, der Naturvernforbundet har fått engasjert flere lokale krefter i arbeidet med å holde lokalmiljøene fri for plast.

ØRJAN BRAGE

Tall fra «Hold Norge rent» viser at sigarettensneiper og snuspu-ter utgjør 63 prosent av søppel på avveie i byen. Dette kunne ikke Naturvernforbundet i Groruddalen sitte og se på, og i vår tok de initiativ til kampanjen «Snus- og sneipfritt nabolag» på Ellingsrud.

Etter også å ha etablert seg på Stovner, ruller kampanjen videre, og Furuset er neste område som skal bli sneipfritt.

– Det har allerede fungert godt på Ellingsrud, med merkbart mindre sneiper og søppel. Men det er behov for å holde trykket oppe. Vi tror at jo bedre man blir til å holde det ryddig, jo høyere blir terskelen for å hve fra seg sneipen eller smasen, sier Astrid Kjellevold fra Naturvernforbundet.

Lokale krefter

Denne uka kom de etter hvert velkjente gule «sneipboksene» opp på Furuset. I tillegg har Naturvernforbundet allerede engasjert flere lokale organisasjoner til å være med på den (kontinuerlige) ryddedugnaden. Furuset IF har blitt med, det samme har Ahmaddiya-moskeen.

– Tanken er å få med grupper av folk som passer på sitt nærområde. Ikke bare på å rydde, men også passe på at det holdes ryddig fremover. Da kastes det også mindre søppel og tobakksrester.

I tillegg forteller Kjellevold at man er i samtaler med både Fubiak Ung, Furuset Vel og Furuset skole.

– Vi er i oppstart på Furuset, men det kommer stadig flere med!

Som alt annet blir også TV-aksjonen litt annerledes i år – boksene blir digitale. Naturvernforbundet i Groruddalen har sin egen «Snus- og sneipfritt nabolag»-bøsse, og den finner du på oslein.no/snusogsneip.

– Alt vi samler inn av penger går uavkortet til TV-aksjonen som et bidrag til kamp mot global forurenging i andre deler av verden, understreker Astrid Kjellevold.

KASSE PÅ PÅSS: Helge Braathen fra Naturvernforbundet jubler etter å ha hengt opp sneipkassa sammen med Andrea og Lisa fra Sneipfritt.no.

Naturvernforbundet

STORTINGSVALGET 2021

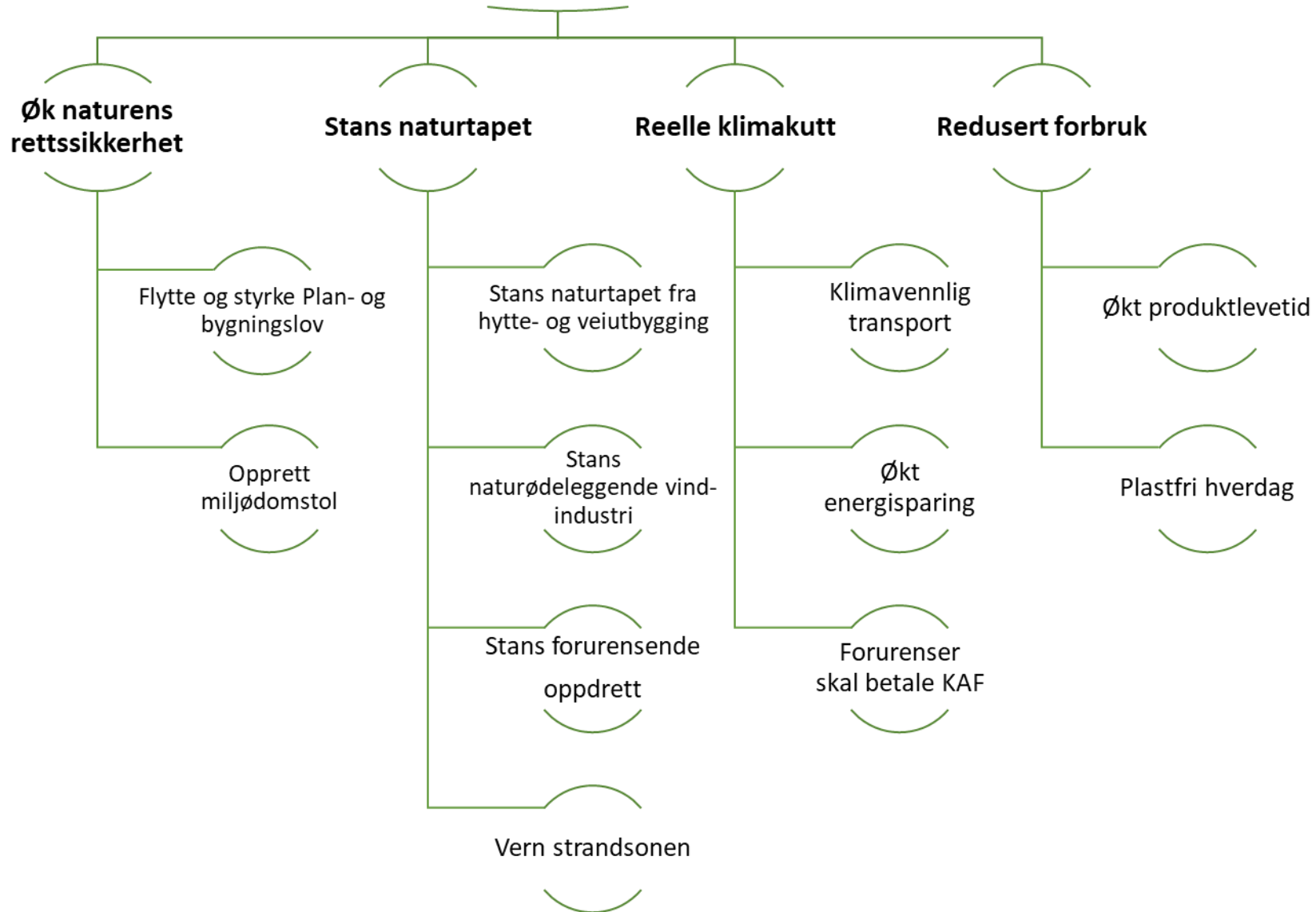

Natur og klima i balanse

Hvordan sikre at disse sakene vinner
valget og regjeringsplattformen

Stortingsvalget 2021

Natur og klima i balanse

GJØR EN FORSKJELL!
Bli medlem
Naturvernforbundet jobber for å stoppe tapet av verdifull natur og redusere Norges klimagassutslipp.

LEGG DEG INN NÅ!

Aktuelt og nyheter

 Naturvernforbundet
Likt 65 k likerklipp

www.naturvernforbundet.no/valg21

SNARVEIER

- ♥ Bli medlem!
- 🗳 Bli Naturvenn (fastgiver)
- 📁 Gi en gave
- 📄 Info til aktive medlemmer
- 🗓 Den store klesbyttedagen
- 📰 Nett- og papirmagasinet Natur & miljø
- 🛒 Naturvernforbundets nettbutikk
- 👤 Logg inn på min side

ANNONSE

Øk naturens rettssikkerhet #valg21

Miljøforvaltningen er kneblet og vingeklippet. Viktige miljølover utvannes og naturen mangler en egen domstol.

Kommuner og politikere er under sterkt press for å tillate stadig utbygging. Dagens regjering har med viten og vilje svekket miljøforvaltningen og miljøhensynet i lovverket. Vi trenger et sterkt rammeverk som sikrer at lovpålagte naturhensyn og internasjonale forpliktelser faktisk følges opp. Her kommer endringer i plan- og bygningsloven inn, samt statsforvalternes rolle og ressurser. Vi krever at det etableres en miljødomstol også i Norge, slik våre naboland Sverige og Danmark har.

Det er for dyrt for personer eller organisasjoner å gå til sivilt søksmål, noe som ofte er eneste ankenemlighet. Kommuner, statlige organer/etater og private utbyggere kan hente store økonomiske gevinster ved å omgå mål, lover og retningslinjer. Naturen har ingen egne økonomiske midler å stille opp med og blir i realiteten rettsløs.

Les mer: #valg21

Vi trenger en miljødomstol!

Bryter med internasjonale forpliktelser

8 grunner til å si NEI

Strandsonen bygges ut bit for bit

Her kan du lese Naturvernforbundets fakta-ark og få tilgang til artikler og illustrasjoner om dette temaet. Ta kontakt med Anne Guri Solem om du ikke har passordet.

Faktaark Øk naturens rettssikkerhet

Artikkelen ble sist oppdatert: 13.04.2021

Naturen trenger bedre rettsbeskyttelse. Vi trenger en miljødomstol!

Naturen har på papiret et ganske sterkt rettsvern. Men, håndhevelse av reglene bygger på tillit. Nærmest blind tillit. Systemet **forutsetter** at alle aktører har god naturkunnskap og følger lovenes intensjoner og bestemmelser. Svært få saker føres for retten på naturens vegne, fordi naturen kan ikke betale.

I Norge har vi et omfattende [lovverk](#) som skal sikre miljøet, slik som naturmangfoldloven, forurensningsloven, vannressursloven, plan- og bygningsloven og en rekke sektorlover. Det fattes årlig tusenvis av forvaltningsvedtak, ofte med store og irreversible konsekvenser for natur og miljø. Men sivilsamfunnet og frivillige organisasjoner har ingen reel mulighet til å rettslig kontrollere at miljøforvaltningen faktisk overholder.

Sverige har en egen miljødomstol og Danmark en miljøklagenemnd. I våre naboland blir mange forvaltningsvedtak hvert år gjenstand for effektiv miljørettslig kontroll gjennom disse ordningene.

I Norge blir vi henvist til kostbare og tidkrevende søksmål for de ordinære domstolene. Kostnadene ved søksmål er store, og det tar gjerne to-tre år fra det tas ut søksmål til rettskraftig dom foreligger. Frivillige organisasjoner kan ikke ta slik økonomisk risiko.

Ressurssterke utbyggere

Bak et utbyggingsskritt står aktører som får økonomisk gevinst av at det gis en tillatelse til for eksempel kraftverk, boliger eller utslippsfatelse. Disse aktørene har ressurser som forsvarer å bekoste utarbeidelse av sakunderlag som støtter deres syn. De har også ressurser til å gå til søksmål hvis de får et urettmessig avslag. Men hva skjer når det er de ulike-økonomiske naturverdiene som er skadelidende? Få privatpersoner eller organisasjoner kan satse store beløp i saksmønstre til forsvaret av naturen.

Miljøorganisasjonene har begrensede økonomiske ressurser, tid og kompetanse til å prøve et større antall miljøvedtak i knevendte og langdrigne rettsprosesser. Selv om det fattes tusenvis av forvaltningsvedtak med konsekvenser for miljøet hvert eneste år, er domstolskontrollen på miljøets vegne nesten fraværende.

Mange enkeltvedtak gir samlet ødeleggelse

Ofte er ikke det enkelte vedtak i en sak av slik betydning at kostnaden ved et omfattende søksmål kan forsvares. Trusselen mot miljøet er ofte summen av mange vedtak, som til sammen fører til at naturen bygges ned bit for bit og den totale belastningen blir for stor.

For å få en tilfredsstillende kontroll med at miljøhensyn ivaretas i tilstrekkelig grad, er det nødvendig å etablere en mer kunnskapsbasert forvaltning og sikre en klageordning som gir mulighet til rimelig og effektiv overprøving av uheldige miljøvedtak.

Klageordninger og særdomstoler beskytter den svake part

På andre saksområder enn miljø finnes klageordninger som skal sikre en rimelig og effektiv overprøving av enkelt saker. Innenfor offentlig forvaltning ivaretas Sivilombudsmannen borgerens rettigheter i møte med forvaltningen. Vi har sakspesifikke klage- og kontrollordninger som Ligestillings- og diskrimineringsombudet, Barneombudet, Forbrukerombudet og pasientombudet.

Ordningene bidrar til at den svakeste part får en reel mulighet til å få juridisk prøvet sin sak, uten å måtte anlegge kostbare og tidkrevende søksmål. Det er påfallende at vi ennå ikke har en ordning for miljøet, en av våre viktigste samfunnsinteresser.

Vurdere miljø saker i et helhetlig perspektiv

Mange av de viktigste miljøvedtakene fattes ikke av miljømyndighetene, men av sakmyndighetene etter ulike sektorlover. En miljødomstol vil være sektorovergripende, og påse at miljøregelverket overholdes. **Miljø** forvaltningsorganer som fattet vedtak med stor innvirkning på miljøet, som for eksempel kraftutbygging, oljeboring, fiskeoppdrett og samferdselsstatik.

En miljødomstol vil ikke bare være et effektivt tvistsløsningsorgan og et korrektiv til forvaltningen, men den kan også bidra til å styrke lovtroheten til omstridte vedtak på miljøområdet.

Norsk praksis bryter med internasjonale forpliktelser

Aktionsregimen
Ble vedtatt i 1998 og trådte i kraft i 2001, etter initiativ fra FN's økonomiske kommisjon for Europa (ECE).

- Avtalen skal sikre retten til miljøinformasjon, at befolkningen får delta i beslutningsprosesser om klima og miljø, og at de har tilgang på klage- og domstolsprøving på miljøområdet.
- Norge fikk Miljøinformasjonsloven etter å ha blitt med i Åhus-konvensjonen.
- Er signert og ~~ratifisert~~ i lov hos 46 land, deriblant EU-landene.
- Skal en miljøsak prøves i Norge kan den enten klages inn til forvaltningen, Sivilombudsmannen eller domstolene.
- Norge har en miljøinformasjonsnemnd, men denne behandler bare private selskapers plikt til å informere om miljøpåvirkning.

Kilde: Lovdata.

Nei til svekkelse av plan- og bygningsloven

Naturens rettsvern svekkes gjennom stadige små endringer. Nei til endring i plan- og bygningsloven og nei til svekking av Statsforvalternes rolle.

Klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn mener norske domstoler fungerer bra for å prøve miljø saker.

– Det er innenfor at det koster penger. På et tidspunkt vil man passere en terskel der det blir for dyrt og vanskelig, men vi mener ikke at vi er der i dag, sier han.
Nrk 14. jan 2021

Naturvernforbundet

1 d ·

Øk naturens rettsvern!

Naturvernforbundet mener at å basere seg på frivillige verneplaner gir ikke vern av den viktigste skogen. Forsker slår fast at også "gammel skog" fortsetter å binde CO₂. Ved å la skogen stå binder vi mer enn ved hugst og nyplanting.

Skogvern = klimavern #valg21

NRK.NO

Gamle trær spiser mer CO₂ enn vi trodde

Etter å ha studert 30.000 trær i over 20 år mener forsker Jogeir Stokland ...

Få flere likerklipp, kommentarer og delinger

Når du fremmer dette innlegget, blir det vist til flere personer.

10 411

Antall personer nådd

836

Engasjement

Frem innlegg

340

6 kommentarer 33 delinger

Liker

Kommenter

Del

Naturvernforbundet

1 d ·

Enorme motorveitbygginger truer natur og klima. De store investeringene den nye transportplanen legger opp til, er ikke bærekraftige.

FORSKERSONEN.NO

Enorme samferdsels-investeringer er neppe bærekraftige

DEBATT: En viktig forutsetning for å bygge ut jernbane er at vi ikke bygge...

Få flere likerklipp, kommentarer og delinger

Når du fremmer dette innlegget, blir det vist til flere personer.

7 746

Antall personer nådd

512

Engasjement

Frem innlegg

139

8 kommentarer 3 delinger

Liker

Kommenter

Del

Naturvernforbundet

3 d ·

Verdifull skog må vernes, ikke overstyres av økonomi.

Verden står overfor en naturtap-krise. 60 % av norske arter bor i skogen – og nå står den gamle og artsrike skogen i fare. Naturvernforbundet krever 10 % vern av produktiv skog ut fra biologisk verdi.

Øk naturens rettsvern! #valg21 ... Se mer

Om dette nettstedet

NATURVERNFORBUNDET.NO

Skogbruket må ta langt mer ambisiøse natur- og klimahensyn

Myndighetene har abdisert i skogforvaltninga og overlatt ansvar til private...

Få flere likerklipp, kommentarer og delinger

Når du fremmer dette innlegget, blir det vist til flere personer.

6 835

Antall personer nådd

429

Engasjement

Frem innlegg

215 andre

Berit Karlsen, Beate Kinn og 215 andre

6 kommentarer 16 delinger

[Naturvernforbundet | Facebook](#)

Naturvernforbundet

4 d · 🌐

Dette er ingen god ide, Aker solutions.

Våtmarker og elvedelta er blant verdens mest fruktbare naturområder.

Mye dyreliv, både flyvende og svømmende, vokser opp her og har deltaer som matfat, rasteplass på trekk, og barnehage. Svært mange elvedelta er nedbygd, bit- for-bit dekket av steinutfyllinger for alt fra kjøpesentre, veibygging og boligbygging til cruise- og industrikaier og alt for ofte såkalte "næringsparker".

I dag ønsker de fleste bedrifter å minimere sine økologiske fotavtrykk og markedsføre seg som en ansvarlige selskap, der også økologisk bærekraft står sentralt. Da kan man ikke basere utvidelser på å bygge ned elvedelta. Stans naturtapet! Øk naturens rettsvern! #valg21

NRK.NO

Sigurd (17) synes det er sørgelig at fuglenes bensinstasjon blir ødelagt av industri

Få flere likerklikk, kommentarer og delinger

Når du fremmer dette innlegget, blir det vist til flere personer.

6 189

Antall personer nådd

244

Engasjement

Frem innlegg

Hjørdis Kulseng, Arne Lindstøl og 108 andre

2 delinger

Liker

Kommenter

Del

Naturvernforbundet

5 d · 🌐

Nå kommer endelig et forbud mot en rekke typer engangsplastprodukter også i Norge!

Fra 3. juli blir blant annet plastsugerør og -bestikk og matbeholdere i isopor forbudt. Dette er et viktig skritt i kampen for en plastfri natur.

Men kampen mot engangsplasten stopper ikke her! Dette er et minimumsforbud som vi er pålagt fra EU.... [Se mer](#)

Få flere likerklikk, kommentarer og delinger

Når du fremmer dette innlegget, blir det vist til flere personer.

14 197

Antall personer nådd

1 086

Engasjement

Frem innlegg

458

21 kommentarer 16 delinger

Liker

Kommenter

Del

**30 % av norske humle- og
biearter er i fare**

Bevar kulturlandskap og arts mangfold!

Naturvernforbundet

**Sats på energisparing i bygg i stedet
for naturødeleggende vindindustri**

**Det er lønnsomt å spare 13 TWh energi i norske bygg*. Det er mer
enn samlet produksjonen fra norske vindkraftverk i 2020**

*strompris på min. 1kr/kWh inkl. avgifter. Kilde: NVE/NRK

Bli med på tema som passer hos dere

